

villiste blev fastsat, var Monarkiets Land-omraade langt større, men vi vide alle, at vi siden den Tid have mistet meget betydelige Dele af vort Land. Det forekommer mig, at dette bør der ogsaa tages Hensyn til. Vort Land og vort Folk høre til de mindste af de selvstændige Stater, og jeg synes derfor, at der bør tages noget Hensyn dertil, at man bør gaa i det Spor, som blev anvist i 1863, da den forrige Konges Civilliste blev nedsat, saaledes at man ogsaa her foreslaar en Nedsættelse. Vil man nu spørge mig, hvor stor denne Nedsættelse skal være, da skal jeg ikke herom nævne nogen bestemt Sum. Jeg er saa villig som nogen til at ihukomme Skriftens Ord, der siger: Giv Kejseren, hvad Kejserens er. Jeg er villig til at indrømme, at den Mand, der staaar som Statens Overhoved, skal have en saadan Løn, at han kan være fri for økonomiske Sorger. Han skal have en saadan Løn, at han kan staa finansielt uafhængig, og at han kan staa som Repræsentant for vor Stat, men jeg vil dog sige, at disse to forskellige Ting, dels at Kongen skal leve og leve standsmæssigt — det har jeg ikke noget imod —, dels at han tillige har Pligter som Repræsentant for Staten baade indad til og udad til, ikke bør sammenblandes ved denne Sag. Jeg synes, at de meget godt kunde holdes ude fra hinanden ved en Lov som denne. Jeg er villig til at indrømme Kongen en Løn, saa at han kan leve økonomisk sorgfrit, men jeg er paa den anden Side ogsaa villig til at yde ham Repræsentationsudgifter. Det forekommer mig blot, at denne anden Side af Sagen ikke kan sammenblandes med den første. Det er ikke noget nyt eller ukendt indenfor Embedsverdenen, at man giver en Embedsmand en Løn, der er bestemt til ham og Familie at leve af, og saa ved Siden deraf indrømmer ham en vis Sum til Repræsentationsudgifter. Det forekommer mig ogsaa rimeligt at dele denne Sag i disse to Dele, altsaa først Kongens Løn og dernæst det, man finder at være passende, for at han paa en værdig Maade kan repræsentere Landet baade indad til og udad til. Hvis man skulde tage Hensyn til Kongens Titel, kan det godt være, at Lønnen egentlig ikke vilde være for stor. Naar Kongen møder frem med den Titel og kaldes for de Danskes, de Venders og Goters Kong og Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken og Lauenborg, ja saa skulde man jo tro, at det var et stort Omraade, hvorover denne Mand regerede, og at Lønnen blev fastsat

i Forhold dertil, skønt vi alle vide, at det kun er tomme Titler, som det for Resten undrer mig i høj Grad, at den nuværende Konge vil blive ved at bære. Det forekommer mig, at naar denne Titel læses op, er der mange Mennesker, der trække paa Smilebaandet, og man skulde dog nødvendig have en Titel, som Folk le ad. Altsaa, set ud fra den Titel, Kongen bærer, er det meget muligt, at den foreslaaede Løn ikke er for høj, men set ud fra de virkelige Forhold, det lille Landomraade, han har at regere over, synes det en alt for stor Løn. Jeg kunde derfor ønske, at denne Løn maatte blive nedsat, og det kunde jeg som sagt ønske ud fra følgende: For det første, hvad der er sket tidligere, at man har nedsat Kongens Løn, for det andet ud fra, at vort Landomraade er blevet saa stærkt formindsket, og for det tredje ud fra det Arbejde og det Ansvar, som ere forbundne med denne Stilling. Hvis denne Sag bliver henvist til et Udvalg, kan der senere blive Lejlighed til at tale om den.

Den anden Del af dette første Lovforslag om Kongens Civilliste, omfatter de Embedsboliger, der skulle tillægges Kongen, og jeg skal nævne, at der paa Regeringens Liste foreslaas ikke mindre end 8 Slotte, foruden hvilke der siden stilles et 9de Slot i Udsigt, naar Christiansborg Slot er blevet opført, idet Kongen saa skal have en Del af det. Det vil med andre Ord sige, at denne Lov giver 9 Slotte til en enkelt Familie, foruden at der tillægges et enkelt Medlem 2 Slotte, med andre Ord, der tillægges denne Familie 11 store og kostbare Statsslotte. Det forekommer mig, at det er alt for meget. Der er ingen Mening i at yde en enkelt Familie Raadighed over saa mange Slotte, at den har 5—6 Slotte inde i Byen og 5 uden for Byen. Det er, synes jeg, langt mere, end der kan forlanges til en enkelt Familie. Jeg maa derfor udtale, at jeg ikke er tilfreds med, at der foreslaas tillagt den ny Konge saa mange Slotte. Det forekommer mig, at vi bør benytte Lejligheden til, at Staten gør sig raadende over adskillige af disse Slotte, der passende vilde kunne anvendes i Statsøjemed, og alligevel vilde der kunne bydes Kongefamilien en Bolig, som svarer til den Embedsstilling, hvorom der her er Tale. Men denne Sag vil jo ogsaa nærmere kunne blive behandlet i et Udvalg. Da jeg hører, at den ærede Ordfører vil foreslaa Nedsættelsen af et Udvalg, skal jeg ikke nærmere gaa ind paa Enkelthederne angaaende Løven om Kongens Civilliste. — Det glæder